

Academia Română – Filiala Iași
Bd. Carol I nr 8, Iași
INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”
700481 Str. Th. Codrescu nr. 2, Iași, România
Tel/fax: + 40 – 332 – 106508
e-mail: secretariat_philippide@yahoo.com
<http://www.philippide.ro>

Nr. IFRI /

PLANUL DE CERCETARE PENTRU ANUL 2019

Institutul de Filologie Română „A. Philippide” este structurat în cinci **departamente** active:

1. Departamentul de Lexicologie – Lexicografie.
2. Departamentul de Dialectologie și Sociolingvistică.
3. Departamentul de Toponimie.
4. Departamentul de Istorie Literară.
5. Departamentul de Etnologie.

Departamentele sunt implicate în derularea unor **proiecte de cercetare fundamentală și aplicată** ale Academiei Române.

Resurse umane:

13 CS I = 10,5 norme (dintre care 5 jumătăți de normă)

4 CS II = 4 norme

7 CS III = 6,5 norme (dintre care 1 jumătate de normă)

4 CS = 4 norme

2 ACS = 2 norme

Total: 27 de norme de cercetare

Prezentăm, în cele ce urmează, planul de cercetare al departamentelor, pentru anul 2019.

1. DEPARTAMENTUL DE LEXICOLOGIE – LEXICOGRAFIE

Resurse umane (8 norme): 7 cercetători cu normă întreagă (4 CS I, 1 CS II, 2 CS); doi, cu jumătate de normă (2 CS I). Un cercetător (lexicografie informatizată) a solicitat la jumătatea anului 2018 concediu fără plată pentru 12 luni.

A. Program de cercetare în derulare: *Tezaurul lexical al limbii române.*

Obiectiv specific: Implementarea planurilor de lucru, a programelor și a proiectelor de cercetare.

Acest obiectiv este atins prin activitățile derulate în următoarele **proiecte de cercetare** – fundamentale sau prioritare în planul de cercetare al Academiei Române – realizate în echipă:

I. Proiectul fundamental DLRI – Dicționarul limbii române. Serie nouă informatizată. Litera C în cadrul căruia se desfășoară cercetarea diacronică a limbii române, la toate nivelurile sale, cu metodele specifice lexicografiei, contribuind la realizarea programului *Tezaurul lexical al limbii române.*

Obiectiv: Redactarea **DLRI. Litera C**, porțiunea CA-, CĂ-, cu o normă de 10 000 de semne pe lună. În vederea atingerii acestui obiectiv, se vor desfășura următoarele activități de cercetare lexicografică:

- 1) Coordonarea activităților din cadrul temei de cercetare.

- Perioada: permanent (șeful de departament).
- 2) Documentarea necesară redactării unei porțiuni din **DLRi. Litera C**.
Perioada: paralel cu activitatea de redactare.
  - 3) Fișarea electronică a lucrărilor din Bibliografia DLR, cu ajutorul Concordanțierului realizat de Cătălin Mititelu, accesibil on-line, în regim gratuit.
Perioada: paralel cu activitatea de redactare.
  - 4) Fișarea în format electronic a textelor românești vechi (manuscrite și tipărituri) scrise cu alfabet chirilic ori de tranziție.
  - 5) Recuperarea citatelor extrase după vechea Bibliografie DLR, cu vechile sigle și fără ani.

Perioada: paralel cu activitatea de redactare.

Mențiuni: vor fi recuperate numai citatele folosite în redactare.

- 6) Redactarea unor articole din porțiunea **CA-** a **DLRi. Litera C**.
Perioada: 9 luni, paralel cu activitățile din cadrul proiectului **CLRE**.
- 7) Completarea Bibliotecii electronice **DLRi**; biblioteca va fi accesibilă on-line, respectându-se toate normele de protecție a datelor, drepturile de autor și de *copyright*.
Perioada: permanent, în funcție de accesul la lucrările respective.
- 8) Adaptarea la noile instrumente de lucru – mai precis învățarea manierei de utilizare a interfeței de redactare **DLRi**.
Perioada: permanent, pe măsura utilizării instrumentelor.
- 9) Coordonarea și monitorizarea activității colaboratorilor (în regim de voluntariat) externi.
Perioada: permanent, în funcție de solicitări.
- 10) Diseminarea rezultatelor obținute în urma activităților de cercetare din proiectele Departamentului.

Perioada: 1 lună (cu distribuția determinată de evenimentele organizate), paralel cu diseminarea activităților din proiectul **CLRE**.

Observație: În urma experienței din ultimii ani, am constatat că realizarea activităților din departament este direct determinată și poate fi afectată de stabilirea formei definitive a Bibliografiei și a Siglarului DLR, de accesul la toate izvoarele textuale ale DLR, în format electronic, de buna funcționare a infrastructurii tehnice de stocare și de transfer al datelor, de accesul permanent la datele și la instrumentele de redactare on-line.

II. CLRE. Corpus lexicografic românesc electronic, aliniat la nivel de intrare prin intermediul căruia contribuim la procesul de informatizare a cercetării lingvistice românești, precum și la realizarea programului *Tezaurul lexical al limbii române*.

O1: Revizuirea validărilor pentru dicționarele indexate în baza de date **CLRE**, cu o normă de 500 de cuvinte-titlu pe zi.

O2: Asigurarea accesului on-line la CLRE, pe măsură ce dicționarele sunt revizuite (pregătirea ghidului utilizatorului)

Atingerea acestor obiective este condiționată de găsirea unei soluții pentru deblocarea situației actuale, în care, fără servicii informatice, nu putem avea acces la baza de date și nici nu putem pune la dispoziția publicului corpusul la care am lucrat în ultimii 4 ani.

În vederea atingerii acestor obiective, se vor derula următoarele activități:

- 1) Coordonarea activităților din cadrul temei de cercetare
Perioada: permanent (șeful de departament).
- 2) Lectura finală a fiecărui dicționar revizuit, înainte de publicarea on-line, cu scopul de a sesiza pagini sau porțiuni nevalidate/nerevizuite etc.
Perioada: 10 luni, paralel cu activitatea de redactare **DLRi**.
- 3) Revalidarea paginilor care prezintă erori, în urma lecturii finale.
Perioada: 10 luni, paralel cu activitatea de redactare **DLRi**.

- 4) Alinierea, la nivel de intrare, a cuvintelor-titlu revizuite și a celor validate (din dicționarele nou introduse în colecția **CLRE**).
Perioada: paralel cu activitatea de lectură finală.
- 5) Activități specifice, necesare asigurării accesului utilizatorilor din afara Institutului la **CLRE** și la Biblioteca electronică a **DLRi**.
Perioada: 6 luni (pe măsura completării și corectării informațiilor).
- 6) Verificarea / corectarea alinierilor.
Perioada: permanent, pe măsura utilizării corpusului.
- 7) Coordonarea și monitorizarea activității colaboratorilor (în regim de voluntariat) externi.
- 8) Diseminarea rezultatelor obținute în urma activităților de cercetare din proiectele Departamentului.
Perioada: 1 lună (cu distribuția determinată de evenimentele organizate), paralel cu activitatea de diseminare din cadrul proiectului **DLRi**.

Observație:

Derularea activităților se va face în funcție de priorități și se va adapta la maniera de funcționare a infrastructurii tehnice.

Prioritare sunt: redactarea **DLRi**, corectarea bazei de date **CLRE**, asigurarea accesului la **CLRE**.

III. Continuarea colaborării cu cercetători de la Facultatea de Informatică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și de la Institutul de Informatică Teoretică al Academiei Române în vederea realizării, testării și ameliorării instrumentelor și resurselor electronice create la Iași, mai precis **colaborarea** la subtema de cercetare **C. Aplicații ale Laboratorului-Platformă a limbii române** din *Proiectului de cercetare 2/2019* al IIT din Iași.

Activități de consultare, asistență, validare etc., în funcție de necesitățile de dezvoltare a aplicațiilor propuse de colegii de la IIT.

Perioada: în semestrul al doilea, în funcție de necesități, în total, o lună.

Observație: Această colaborare este urmarea firească a strategiei de informatizare a cercetării lingvistice românești și este posibilă grație experienței de colaborare câștigate în urma proiectelor de cercetare cu finanțare extrabugetară derulate în departamentul nostru. În funcție de prioritățile de cercetare ale celor două Institute, această colaborare poate fi exinsă, cu beneficii reciproce.

B. Proiecte de cercetare în afara Planului Academiei Române:

Va continua activitatea de cercetare din cadrul următoarelor proiecte:

2 proiecte europene:

– **DÉRom: Dictionnaire Étymologique Roman.** Proiect franco-german finanțat de ANR (Agence Nationale de la Recherche) și DFG (Deutsche Forschungsgemeinschaft).
Directori: Eva Buchi, Wolfgang Schweickard. Cercetători din Institutul „A. Philippide”: **Cristina Florescu, Eugen Munteanu, Florin-Teodor Olariu, Alina-Mihaela Pricop, Elena Tamba.**

– **Handbuch der romanischen Linguistik/Manuel de linguistique romane.** Proiect internațional finanțat de Editura de Gruyter, 50 volume, coordonatori ai proiectului: Günter Holtus și Fernando Sánchez Miret. Coordonatori ai volumului dedicat limbii române: Eugen Munteanu și Wolfgang Dahmen. Colaboratori din Institutul „Philippide”: Stelian Dumistrăcel, **Marius Clim, Ana-Maria Prisacaru, Laura Manea, Elena Tamba, Dinu Moscal, Cristina Florescu, Ioana Repciuc, Vlad Cojocaru, Daniela Butnaru, Luminița Botoșineanu, Florin-Teodor Olariu.**

– **Enetcollect: European Network for Combining Language Learning with Crowdsourcing Techniques** (http://www.cost.eu/COST_Actions/ca/CA16105). Din echipa de cercetare din România fac parte 8 cercetători de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Informatică și Facultatea de Litere, de la Institutul de Cercetări pentru

Inteligență Artificială din București și de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide” al Filialei din Iași a Academiei Române (dr. Gabriela Haja, MC substitute, dr. Marius-Radu Clim, dr. Elena Tamba).

C. Membrii Departamentului vor participa la organizarea manifestărilor științifice ale Institutului „A. Philippide”, la care vor contribui și cu comunicări: Simpozionul Internațional Anual al Institutului, workshop-ul *Lexicografia academică românească. Provocările informatizării*, ediția a 8-a, Simpozionul *Explorări în tradiția biblică românească*, Academia altfel, Simpozionul de Memorialistică, manifestările Subcomisiei pentru Studierea Formării Poporului Român și a Limbii Române ș.a.

- Cercetătorii din Departament vor participa cu comunicări la alte manifestări științifice naționale și internaționale.

- Cercetătorii din Departament, care fac parte din redacțiile revistelor Institutului, își vor continua activitatea specifică: dr. Gabriela Haja („Anuar de lingvistică și istorie literară”, www.alil.ro), dr. Elena Tamba („Buletinul Institutului de Filologie Română «A. Philippide»”, <http://philippide.ro/pages/arhiva.html>), dr. Elena Tamba și dr. Marius-Radu Clim („Philologica Jassyensia” – indexată în Clarivate Analytics (fosta Thomson Reuters) – Emerging Sources Citation Index (ESCI): <http://mjl.clarivate.com/cgi-bin/jrnlst/jlresults.cgi?PC=EX&Full=Philologica%20Jassyensia>).

2. DEPARTAMENTUL DE DIALECTOLOGIE ȘI SOCIOLINGVISTICĂ

Personal (4 norme): 4 cercetători cu normă întreagă (CS I dr. Luminița Botoșineanu, CS I dr. Florin-Teodor Olariu, CS III dr. Veronica Olariu, CS dr. Alexandru Laurențiu Cohal); 2 colaboratori onorifici (prof. univ. dr. Stelian Dumistrăcel, prof. univ. dr. Adrian Turculeț)

A. Proiecte de cercetare din planul Academiei Române:

I. Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina, volumul al V-lea – proiect prioritar al Academiei Române:

1. Revizia materialului introdus în baza de date a proiectului pentru secțiunile de hărți (analitice și interpretative) și material necartografiat aferente volumului al V-lea (parțial): prima revizie a unui număr de 43 de liste de tip material necartografiat și a unui număr de 50 de hărți lingvistice (plus hărțile sintetice aferente acestor 50 de hărți analitice).
2. Introducerea în baza de date a proiectului și redactarea răspunsurilor huțule pentru secțiunea de MN-uri (material necartografiat): materialul lingvistic aferent celor 173 de liste MN ale volumului al V-lea.
3. Fișarea și redactarea indicilor de cuvinte și forme pentru secțiunile de hărți și material necartografiat aferente volumului al V-lea (parțial): indicii pentru 50 de hărți și 50 de MN-uri.
4. Digitizarea arhivei audio de etno- și sociotexte din cadrul proiectului *NALR. Moldova și Bucovina* (parțial): transferul informației în format digital de pe un număr de 80 de benzi de magnetofon/casetofon și prelucrarea tehnică primară a acestora de pe un număr de 20 de benzi de magnetofon/casetofon.

B. Proiecte de cercetare în afara planului Academiei Române:

I. Proiecte europene

1. Continuarea colaborării la proiectul *Dictionnaire Étymologique Roman*, grant cu finanțare ANRS (Franța) – DfG (Germania); directori: Eva Buchi, Wolfgang Schweickard; colaboratori: Cristina Florescu, Eugen Munteanu, Elena Tamba, Alina Pricop, **Florin-Teodor Olariu**; la acest proiect participă cca 80 de specialiști din 18 țări.

2. *Handbuch der romanischen Linguistik/Manuel de linguistique romane*. Proiect internațional finanțat de Editura de Gruyter, 50 volume, coordonatori ai proiectului: Günter Holtus și Fernando Sánchez Miret. Coordonatori ai volumului dedicat limbii române: Eugen

Munteanu și Wolfgang Dahmen. Colaboratori din Institutul de Filologie Română „A. Philippide”: Cristina Florescu, Marius Clim, Laura Manea, Elena Tamba, Dinu Moscal, Vlad Cojocaru, Daniela Butnaru, Ana-Maria Prisacaru, Ioana Repciuc, **Luminița Botoșineanu, Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu.**

II. Proiecte naționale

1. Participarea cercetătorilor din Departament (**Alexandru-Laurențiu Cohal, Veronica Olariu și Florin-Teodor Olariu**) la proiectul complex *Migrație și identitate în spațiul cultural românesc. Abordare multidisciplinară* (coordonator: Academia Română, Filiala Iași; director de proiect: acad. Victor Spinei; perioada: 2018–2020), derulat prin linia de finanțare UEFISCDI intitulată *Proiecte complexe realizate în consorții CDI (PCCDI)*, în cadrul sub-proiectului *Componenta etnolingvistică a identității în contextul migrației: comunitățile românofone din Europa Occidentală.*

C. Activități complementare celor din planul de cercetare al Academiei Române

– Membrii Departamentului vor continua activitatea de diseminare a rezultatelor obținute în activitatea de cercetare, prin redactarea și publicarea de lucrări, studii, recenzii etc. în volume și reviste de specialitate.

– Cercetătorii din Departament vor participa cu comunicări la manifestări științifice naționale și internaționale.

– Membrii Departamentului vor fi implicați în organizarea manifestărilor științifice anuale ale Institutului.

– În funcție de liniile de finanțare deschise la nivel național și internațional, cercetătorii din Departament se vor implica în scrierea de proiecte științifice, pentru atragerea de resurse financiare extrabugetare.

– Cercetătorii din Departament, care fac parte din redacțiile revistelor Institutului, își vor continua activitatea specifică: CS I dr. Luminița Botoșineanu („Anuarul de lingvistică și istorie literară” – cotată B de CNCS; „Philologica Jassyensia” – cotată B de CNCS și indexată în Clarivate Analytics (fosta Thomson Reuters) – Emerging Sources Citation Index (ESCI): <http://mjl.clarivate.com/cgi-bin/jrnlst/jlresults.cgi?PC=EX&Full=Philologica%20Jassyensia>, din anul 2015; „Buletinul Institutului de Filologie Română «A. Philippide»”), CS I dr. Florin-Teodor Olariu („Philologica Jassyensia” – cotată B de CNCS și indexată în Clarivate Analytics (fosta Thomson Reuters) – Emerging Sources Citation Index (ESCI): <http://mjl.clarivate.com/cgi-bin/jrnlst/jlresults.cgi?PC=EX&Full=Philologica%20Jassyensia>, din anul 2015);).

– CS I dr. Florin-Teodor Olariu va continua colaborarea cu Departamentul de Românică, Jurnalism și Științe ale Comunicării și Literatură comparată al Facultății de Litere de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, pentru a susține cursul de „Sociolingvistică”.

3. DEPARTAMENTUL DE TOPONIMIE

Resurse umane (4,5 norme): cu normă întreagă: 4 (1 CS I, 1 CS II, 2 CS III); cu jumătate de normă: 1 (1 CS I)

A. În cadrul programului *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, se va lucra la următoarele proiecte prioritare:

I. Premiat cu premiul „Bogdan Petriceicu Hasdeu” al Academiei Române pe anul 2014 pentru prima sa parte, *Micul dicționar toponimic al Moldovei* (MDTM, I-II) a ilustrat, dacă nu chiar a demonstrat utilitatea și, în consecință, necesitatea unei abordări pe câmpuri toponimice a cercetării toponimiei românești. El reprezintă nu numai recuperări la nivelul general cultural-istoric, dar în primul rând la nivel lingvistic al tezaurului onomastic al limbii. Cf. variantele denominative de la art. **Săbăoanii** și importanța lor pentru istoria apelativului *sabău/sebeu*; **Fărcașa** ș.a. pentru istoria foneticii maghiare, slave, românești etc.

MDTM poate reprezenta în principiu o bază de date pentru considerații teoretice asupra unor probleme capitale ale istoriei limbii, etnogenezei, interferențelor lingvistice, istoriei onomasticii:

- stratificarea genetică a toponimiei
- contacte româno-maghiare, româno-slave, româno-turanice
- tipuri de structuri toponimice
- tipuri derivaționale
- evoluția denumirilor atât din punct de vedere structural (de la perifraze și sintagme la toponime simple, variante denominative prin variație sufixală sau de entopic în toponimele compuse), cât și fonetic, morfologic sau sintactic
- cercetarea variantelor de nivel: diatopice (forme moldovenești sau muntenești), diastratice ((populare și oficiale, incluzând în ultima categorie și creațiile culte, ale geografilor) și diacronice (coexistența formelor vechi și noi)
- cercetarea concurenței numelor atât în plan intralingvistic (sinonime și paronime), cât și în plan interlingvistic (calcuri, semicalcuri și corespondențe sau echivalențe, adică nume care presupun o *dublă tradiție* apărute în condiții de bilingvism); la corespondențele străine, o distincție suplimentară de nivel: creații populare sau realizate la nivelul cancelariilor, cu stabilirea impactului formelor oficiale străine asupra celor românești.
- cercetarea *patrionimelor*, adică a fazei posttoponimice, a formațiilor deonomastice desemnând numele locuitorilor de la numele locului de origine
- consemnarea pronunției populare atunci când este diferită de forma standard
- răspândirea bazelor antroponimice pe teritoriul Moldovei
- distribuția bazelor lexicale utilizate în formarea toponimelor
- soluții etimologice noi
- oferirea unei etimologii toponimice (în limitele permise de sursele documentare sau de anchete), adică a motivației pentru fiecare denumire (de ce se cheamă așa?), depășind faza etimologiei lingvistice, adică a simplei identificări a numelui de persoană sau a apelativului inclus în toponim
- urmărirea așa-zisei diacronii mitice (legende etiologice, modalități de remotivare a semnului toponimic prin asociații paronimice) etc.

Studierea acestor probleme doar pe baza datelor oferite de MDTM ar conduce la rezultate incomplete, sau chiar viciate, pentru că această bază de date este incompletă, consecință a aplicării criteriilor de selecție stabilite în vederea redactării MDTM, care s-a dorit a fi în primul rând o exemplificare a unei modalități noi de realizare a unui dicționar toponimic de tip structural, având la bază principiile teoriei *c â m p u r i l o r t o p o n i m i c e*, procesele de polarizare și diferențiere care stau la baza formării multor ansambluri toponimice

Menționăm principalele motive care susțin necesitatea continuării cercetării cu scopul de a realiza o serie completă cuprinzând toponimia actuală și cea istorică a Moldovei, serie care să constituie un fundament solid pentru cercetări teoretice ulterioare asupra aceleiași toponimii:

1. Prin criteriile de selecție impuse în primele două părți ale prezentului volum, au fost ignorate toponime istorice importante (hidronime, oronime, oiconime).
2. Neacoperirea întregului teritoriu al Moldovei, prin neincluderea în lista de cuvinte a celor cu etimologie nesigură.
3. Lista de toponime sărăcită astfel prin aplicarea criteriului de sub 2.
4. Lipsa din dicționar a unor denumiri din serii omonimice, sacrificate din nevoia de a exemplifica o diversitate de modele de formare toponimică într-un spațiu tipografic limitat

Aplicând principiile teoretice și normele utilizate la elaborarea MDTM, validate de acesta, propunem elaborarea unui Dicționar care să ofere un material toponimic relevant pentru istoria onomasticii românești, istoria limbii române, istoria contactelor și a interferențelor lingvistice de pe teritoriul Moldovei actuale. *Dicționarul toponimic al Moldovei, structural și etimologic (DTM)* va fi proiectat pe volume, primul volum cuprinzând literele A-C, urmat de alte trei (D-L, M-R, S-Z). Pentru cuvintele cu etimologie nesigură, se va propune totuși o ipoteză de câmp care va fi confirmată sau corectată de cercetări ulterioare.

Vor fi incluse și articolele redactate în MDTM, I și II, cu completări eventuale la diferite secțiuni ale articolului: componența câmpului, variante lexicale noi, eventuale precizări etimologice suplimentare (de ex. **Sauca**, cu o etimologie lingvistică în MDTM, de oferit o etimologie toponimică)

Noutăți aduse prin noul proiect:

- o ilustrare completă a răspândirii unor baze antroponimice sau descriptive de diferite origini pe teritoriul Moldovei, atât în sincronie, dar mai ales din perspectivă istorică (antroponimul *Săcălaș* din magh. *Szakallos*, ilustrat în MDTM, I doar prin **Săcălenii** și **Săcălușa** din Vaslui, va fi completat în noul *Dicționar* prin **Săcăluștii** din Neamț, alte două sate din Bacău și unul din Vrancea, lărgind astfel aria posibilă de răspândire a antroponimului în perspectivă diacronică; **Sălăgenii** din Suceava, alături de cel din Iași deja tratat, ilustrează răspândirea supran. *Sălăgeanu* sau a patronimului *sălăgean*; **Scoposenii** din Gorban, Iași, alături de cel din Horlești Iași, ca ilustrare a bazei antrop. magh. *Copos /koposz*; **Slava**, **Slvăuți**, **Slăvești**, **Slăvniceni**, **Slăvoaia** - ilustrare a aceleiași baze antroponimice prin tipuri derivate diferite; **Slugani**, ilustrare a bazei antrop. *Sluga*; baza lexicală slavă *stav-* în **Stavna**, **Stavnic**; **Stroiceni** (Sv) o bază antrop. neilustrată anterior; **Studinețul** (Vn) cu aceeași bază slavă ca omonimul său din Vs; răspândirea antrop. *Salce*, *Saule*, *Scurtu*, *Sine*, prin toponime formate pe baza acestora; **Sârbii** - bază antrop. sau etnon.; **Solomonii** alături de **Solomonești**, ilustrare a aceleiași baze antrop.; **Speia** (Vs) alături de **Spieștii**, bază antrop. veche ilustrată anterior doar prin **Spiești**; **Străoanii** din Iași, ilustrare a aceleiași baze antrop. ca cel din Vrancea deja lucrat; răspândirea unor baze descriptive, ca de exemplu *sânger*, sl. *studenu-*, sl. *stav-* ș. a.).

- toponime cu dublă tradiție (p. *Saca* vs p. *Sohodolița*, p. la Saca, Fîntînele, Bc; *Strâmba* vs *Valea Gârbea*).

- dublete denominative: singular / plural direct vs derivate sufixate (*Scurții* vs *Scorțești*; *Smida Ungurenilor* vs *Smidești* vs *Smizile*; *Solomonii* vs *Solomonești*; *Spătarii* vs *Spătăreștii*; *Stamatele* vs *Stamatinești*; *Spinenii* vs *Spinetea* vs *Spinii Sârboaiiei*; *Stângacii* vs *Stângăcenii*)

- tipuri derivaționale (*Spineni* vs *Spinoasa* vs *Spinoșița*; *Scorțeni* vs *Scorțești* vs *Scorțăuți*; *Slvăuți* vs *Slăvești* vs *Slăvniceni* vs *Slăvoaia*; *Stavna* vs *Stavnic*; *Sălciile* vs *Sălciioara* vs *Sălcuța*; *Sărata* vs *Săratul* vs *Sărăria* vs *Sărăturile* vs *Sărățelul* vs *Sărățenii* vs *Sărățica*; *Scânteia* vs *Scânteieștii*; *Scorțeni* vs *Scorțești*; *Scutarii* vs *Scutarul* vs *Scutașii*; *Seaca* vs *Secările* vs *Secătura* vs *Secuța*; *Siliștea* vs *Siliștenii* vs *Siliștile* vs *Siliștioara*; *Spătarii* vs *Spătăreștii*; *Spinărarul* vs *Spinenii* vs *Spinetea* vs *Spinii*; *Sprânceana* vs *Sprânceni*; *Stavărul* vs *Stăvărești*; *Stejarii* vs *Stejarul* vs *Stejărișul*; *Stânca* vs *Stâncășeni* vs *Stâncești* vs *Stâncuța*; *Stoieneasa* vs *Stoieneștii*; *Straja* vs *Străjeasca* vs *Străjescul* vs *Străjeștii*; *Străteni* vs *Strătești*; *Strâmbii* vs *Strâmbul*; *Susanii* vs *Susenii*)

- recuperarea unor toponime istorice creatoare de câmpuri toponimice, din care în prezent au rămas doar fragmente (părți de sat, alte denumiri pe teritoriul satelor actuale)

Un dicționar toponimic exhaustiv realizat în acest mod s-ar alinia la seria dicționarelor toponimice elaborate pentru celelalte provincii ale României, apărute de asemenea sub egida Academiei.

Prezentăm într-o anexă finală, spre exemplificare, surplusul de nume rezultat prin compararea listei de cuvinte a primelor două părți din MDTM cu Indicele de nume de locuri

al lui Gonța și cu lista de cuvinte a TTRM, I₁₋₂, comparație efectuată **doar pentru litera S**, pentru a motiva necesitatea proiectului *Dicționarul toponimic al Moldovei, structural și etimologic (DTM)* propus de noi.

Planul pentru anii 2019-2023:

I. La *Dicționarul toponimic al Moldovei, structural și etimologic (DTM)* se va lucra cu 4 autori cu normă întreagă, literele A – B – C:

2019: lista de cuvinte a vol. I (A-C) și documentare lingvistică; pregătirea pentru tipar a MDTM, II *Toponime descriptive*.

2020: documentarea istorică și geografică: sursele capitale (DRH, DIR spre completare, alte colecții de documente), documente și planuri inedite (păstrate în arhive), surse geografice importante (MDG, Atlase, NALR-Date). Toponimele dispărute vor avea nevoie de o identificare și localizare exactă.

2021: documentare geografică și istorică din surse auxiliare (monografii geografice și istorice, anchete indirecte); ordonarea materialului și definitivarea întregii structuri a câmpului, plecând de la nucleul denominativ al acestuia. Definitivarea identificării și localizării numelor dispărute. Începerea redactării pe litere.

2022: Redactare și revizie

2023: Redactare, revizie și pregătirea pentru tipar a volumului

II. Cu ½ de normă se va lucra în anul 2019 și la un proiect auxiliar referitor la *Toponimia geografică huțulă din Bucovina*, cca 40 p., realizat pe baza unor anchete dialectale inedite, rezultatele sale fiind extrem de utile, am zice chiar indispensabile atât noului proiect propus *Dicționarul toponimic al Moldovei, structural și etimologic*, cât și *Dicționarului toponimic al bazinului Moldovei*. Partea 1. *Moldova superioară*, aflat în lucru. Ambele proiecte menționate tratează și toponimia din Bucovina, așadar un glosar cu termeni geografici huțuli reprezintă un instrument de lucru indispensabil. Materialul se găsește în 9 caiete de anchetă din anii 1985-1986, completate de către slaviștii ieșeni în cadrul unui proiect de colaborare cu Departamentul de toponimie al Institutului „A. Philippide”. Tema se concretizează în 2 glosare totalizând cca 3000 de termeni : *Glosar onomasiologic* și *Glosar semasiologic*. Cele două glosare pot fi publicate ca lucrare autonomă în revista Institutului, utilitatea lor constând în faptul că ele oferă baza etimologică necesară pentru explicarea toponimiei de origine slavă din Bucovina. Ca auxiliar etimologic, vor fi incluse în următoarele volume ale *Tezaurului toponimic al României. Moldova*.

2019: **I.** La *Dicționarul toponimic al Moldovei, structural și etimologic (DTM)*, volumul I (A-C) se va lucra cu 4 norme (1 CS I, 1 CS II, 2 CS III):

- **Obiectiv principal I:** definitivarea listei de cuvinte pentru primul volum al DTM (literele A – B – C, cca 1000 articole; 250 x 4 redactori)
- **Obiectiv principal II:** începerea documentării lingvistice, în vederea stabilirii structurii fiecărui câmp toponimic tratat (identificarea nucleului toponimic eventual; 250 toponime x 4 redactori).
- În paralel, se va finaliza pregătirea pentru tipar a MDTM, II *Toponime descriptive* (anumite operațiuni de tehnoredactare cca 1300 p.; unificarea trimiterilor la nivelul întregului volum de la A la Z, cu definitivarea indicilor omonimici; revizia finală a trimiterilor și a indicilor acestora; realizarea unor indici, de afixe și de baze lexicale, diferențiate după limba de proveniență – rom., slv., v. ucr., magh., turcice etc.)

În vederea atingerii acestui obiectiv, se vor desfășura următoarele activități de cercetare lexicografică:

- 1) Coordonarea activităților din cadrul temei de cercetare.

Perioada: permanent (șeful de departament).

2) Realizarea listei cu intrările de dicționar pentru vol. I al **DTM**, cca 1000 articole (A-C), pe baza *Indicelui* la colecțiile DIR, A (Al. Gonța) și DRH, A, TTRM, I₁₋₂ (cu eventuale completări din TTRM, I₃₋₄), Condica Mavrocordat, Cataloage de documente ale Arhivelor centrale și locale publicate (Iași, Suceava, Vaslui, Bacău).

Perioada: 6 luni.

3) Documentare lingvistică pentru toponimele din lista de cuvinte a **DTM, I**.

Perioada: 6 luni

4) Discutarea problemelor de etimologie și structură a câmpurilor toponimice în lucru.

Perioada: permanent.

5) Operațiuni de tehnoredactare a cca 1300 p. din MDTM, II *Toponime descriptive* (revizie fonturi, alinieri, paragrafe, caractere speciale; unificarea secțiunilor); realizarea listei unice a volumului prin unificarea într-o singură serie A-Z a trimiterilor și articolelor redactate, cu definitivarea indicilor omonimici. Revizia finală a articolelor (structură, explicații, etimologie), a trimiterilor cu indicii acestora. Realizarea indicilor de afixe și a bazelor lexicale pe limbi.

Perioada: 6 luni.

6) Diseminarea rezultatelor obținute în cercetarea în echipă ori individuală.

II. La proiectul *Toponimia geografică huțulă din Bucovina*, la care se va lucra cu ½ normă (CS I):

Obiectiv principal I: transliterarea în alfabet latin a răspunsurilor din anchetele dialectale huțule și glosarea termenilor.

Obiectiv principal II: prelucrarea fișelor în vederea realizării glosarului onomasiologic și a celui semasiologic.

C. O parte din membrii Departamentului vor participa la organizarea Simpozionului Internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, organizat în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide”.

- Cercetătorii din Departament vor participa cu comunicări la alte manifestări științifice naționale și internaționale.

- Cercetătorii din Departament, care fac parte din redacțiile revistelor Institutului sau ale Universității „Alexandru Ioan Cuza”, își vor continua activitatea specifică: CS II dr Daniela Butnaru („Anuarul de lingvistică și istorie literară” – cotată B de CNCS), CS III Aurel-Dinu Moscal ca editor-șef adjunct al revistei „Diacronia” <http://www.diacronia.ro>.

Anexa I

Noile intrări ale **DTM**, litera S, după *Indicele de locuri Gonța*

Gonța: **158** toponime în plus față de MDTM, I, II [MDTM, I = **76** art.; MDTM, II = **49** art.]

1. *Saca*, p. prob. Galați (XVI)

Gura Sacăi, seliște prob. lângă Galați

2. *Saca* (*Fîntâna Sacă*) s. pe Trebeșel (Hemeiuș, Bc; inclus în Fîntînele) pe p. *Saca*, v. și p. *Sohodolița*, p. la *Saca* (Fîntînele, Bc)

3.-4. *Saca*, afl al Elanului la Șchiopeni și afl al Elanului la Gușiței

5.-6. *Săcălaş* (în MDTM, I doar Săcălenii și Săcălușa din Vs) – *Săcălușești* din Nt și din gura Tazlăului Mare [pentru răspândirea antrop. magh. *Szakkallos*]

7.-8. *Salce* (pe Elan; la Tecuci)

9. *Sasca* (Nmt, p.; poi.)

10. *Satul Mare*

11. *Săbășanii* (fost s. Bădeuți, Bt)

12. *Săulești* (fost s. pe Prut, Vs)

13.-18. *Secătura* (Nt, Bc, Bc, Bc, Bc, Sv)

19.-20. *Secături* (Bc, Is)

21.-22. *Secuieni* (Sv, Nt)

23. *Sălăgeni* (Sv) alături de cel din Is deja tratat ilustrează răspîndirea supran. *Sălăgeanu* sau a patron. *sălăgean*

24. *Sălătruc*

25. *Săoani*

26. *Săpoteni / Sipoteni*

27.-32. *Sărata* (6 ss)

33.-35. *Sărăcinești* (3 ss)

36. *Săsciori* (fost s., Sv)

37. *Săsești* (Tec)

38.-39. *Săucești* (Bc, Nt)

40. *Severeni* (s. pe Albăia)

41. *Simești*

42. *Siminești / Semenea*
 43.-44. *Siminiceni* (2)
 45.-46. *Simionești* (2)
 47. *Sinești* (Sv)
 48. *Sîmzănești*
 49. *Sîngureni* (fost s., BT)
 50.-67. *Sărbii* (18 ss)
 68. *Scândureni*
 69. *Scheiani* (Hobana, VS)
 70. *Scociohani*
 71. *Scoposeni* (al doilea; pentru răspândirea etim. magh. *koposz*)
 72. *Scorțeni*
 73. *Scorțești*
 74. *Scorțăuți*
 75. *Scrivuleni* (Flc)
 76. *Scutași* (Tecuci)
 77.-83. *Siliștea* (7)
 84.-85. *Silișcani* (2)
 86. *Slava*
 87. *Slăvăuți*
 88. *Slăvești*
 89. *Slăvniceni*
 90. *Slăvoaia* [86-90 ilustrare a aceiași baze antrop. ?]
 91. *Slobozia*
 92. *Slugani* (antrop. *Sluga*)
 93. *Slujești*
 94. *Sobolești*
 95.-98. *Soci* (4)
 99. *Socrujeni*
 100. *Solomonești* (Nt)
 101. *Spătărești* (Sv)
 102.-105. *Spineni* (4)
 106. *Spinoasa*
 107. *Spinoșița*
 108. *Spria*
 109. *Starosilța*
 110. *Stănceni* (Bt)
 111.-113. *Stăncești* (Bt, Nt, Roman)
 114. *Stănești* (Bt)
 115. *Stănigeni* (Tut)
 116. *Stănislăvești*
 117.-118. *Stănișești* (Vrn, Tec)
 119. *Stănișorești*
 120. *Stănuiești*
 121.-123. *Stăuceni* (Bc, Bt, Dor)
 124. *Stavna* (p., Bt) – pentru baza lexicală slavă, cf *Stavnic*
 125. *Stâlpeni* (Turia, Iș)
 126. *Stârcești* (Tut)
 127. *Stejarul* (Nt)
 128. *Stejăreni* (Sv)
 129.-130. *Stoienști* (Bc, Gl)
 131. *Stoiești* (Vn)
 132. *Stoilești / Stoinești* (Vs)
 133. *Stoișești* (Vs)
 134. *Stolnici* (Nt)
 135. *Stornești* (Iș)
 136. *Strahoiști* (Vs)
 137. *Strajnic* (p. Vs)
 138. *Străvinoasa/Străminoasa* (p. Nt)
 139.-141. *Strâmba* (Bt, Vs, Bc) cea din Bc este deja menționată doar ca trimitere la art. Bereștii deja lucrat în MDTM, I
 142. *Strâmbii* (Nt)
 143. *Strâmtura* (Vs)
 144. *Străjescu* (Vn)
 145. *Stroiceni* (Sv) o nouă bază antrop. neilustrată în MDTM, I
 146.-149. *Stroiești* (Iș, Roman, Sv, Vn)
 150. *Strujinosul* (Nt)
 151. *Studinețul* (Vn) aceeași bază slavă ca cel din Vs
 152. *Stulpicani*
 153. *Stupca*
 154. *Suceveni* (Vs)
 155. *Suhuleț*
 156. *Suliștești* (Vs)
 157. *Surdești* (Vs)
 158. *Suseni*

Anexa II

Noile intrări ale DTM, litera S, după lista de cuvinte a TTRM, I₁₋₂

353 nume în plus față de MDTM, I, II

[Au fost eliminate suprapunerile cu Indicele Gonța]

1. *Sabana* (Vs)
 2. *Sabasa*
 3. *Sadoveni*
 4. *Saha* (SV)
 5.-7. *Salcia* (Sv, Bc, Gl)
 8. *Sapoveni*
 9. *Sarafinești* (Bt, Bt)
 10. *Sasa* (Bc)
 11. *Sasul* (Vn)
 12. *Satul Mare* (Bt)
 13.-47. *Satul Nou* (35)
 48. *Sauca* (Is)
 49. *Saucenița*
 50. *Sava* (Is)
 51. *Săbieni*
 52.-54. *Săcălușești* (Bc, Bc, Vn) – ilustrare a bazei antrop. magh. *Sacalăș*
 55.-56. *Sălașele* (Sv, Bc)
 57. *Sălceni* (Tut) alături de S. din Fălciu deja tratat, pentru răspândirea antrop. *Salce?*
 58. *Sălciiile* (Vn)
 59. *Sălcioara* (Vs)
 60. *Sălcuța* (Vn)
 61. *Sămeșești* (Vs)
 62. *Săncăuți* (Bt) – ilustrare a suf. ucr.
 63.-64. *Săndeni* (Sv, Sv)
 65. *Sărata* + I
 66. *Sărata Basarab*
 67. *Sărata Drăgușeni*
 68. *Săratul* (Vs)
 69. *Sărăria*
 70. *Sărăturile*
 71.-72. *Sărățelul* (Bc, Bc)
 73.-74. *Sărățenii* (Vs, Vs)
 75. *Sărățica* (Nt)
 76. *Săuca* (Bc)
 77. *Săulești* (Vs) alături de cel din Gl tratat deja, ilustrare a bazei antrop. *Saule*
 78.-79. *Scăricica* (Nt, Nt)
 80. *Scăriga*
 81. *Scărișoara*
 82. *Scăuieni*
 83. *Schela*
 84. *Schitul Bogdănița*
 85. *Schitul Sihastru* (Vn)
 86. *Schitul Drăgușeni*
 87. *Schitul Cozancea*
 88. *Schitul Frumoasa*
 89. *Schitul Icoana*
 90. *Schitul Iepureanului*

91. *Schitul lui Adam* (Sv)
92. *Schitul Mălinești* (Vs)
93. *Schitul Procov*
94. *Schitul Savu*
95. *Schitul Tarnița*
96. *Schitul Vovidenia*
97. *Schiturile* (Bc)
98. *Scândurenii*
99. *Scânteia* (Vn)
100.-102. *Scânteieștii* (Gl, Gl, Vs)
103. *Scociohanii*
104. *Scoposeni* (Gorban Is) alături de cel din Horlești Is, ilustrare a bazei antrop. magh. *Copos*
105.-106. *Scorțeni* (Bc, Vs)
107.-108. *Scorțești* (Is, Vn) –alături de Scurții deja tratat, ilustrare a bazei antrop. *Scurtu* (forma derivată cu suf. col. apare și la Scurții)
109. *Scorușul*
110. *Scriptănești*
111. *Scrivuleni*
112. *Scrofeni*
113. *Sculeni*
114. *Scurta*
115. *Scurtătura*
116. *Scurții* (Fălciu) alături de cel din Laza Vs deja tratat, ilustrare a bazei antrop. *Scurtu*
117. *Scuta* (Gl)
118. *Scutarii* (Gl)
119. *Scutarul* (Bc)
120. *Scutașii*
121.-127. *Seaca* (7)
128. *Secările*
129.-135. *Secătura* (7)
136. *Seciul*
137. *Secrieșul*
138. *Secuieni* (Nt)
139. *Secuiul* (Gl)
140.-141. *Secul* (2)
142. *Securiceni*
143. *Secuța*
144. *Sfredelești*
145. *Sibichenii*
146. *Sighica*
147. *Sihastrul* (Vn)
148. *Sihăstria* (Nt)
149. *Silineștii*
150. *Silișcanii*
151.-163. *Siliștea* (13)
164. *Siliștea Dumii*
165. *Siliștea lui Ureche*
166. *Siliștea Nouă*
167. *Siliștenii*
168. *Siliștile*
169. *Siliștioara*
170. *Simbrea*
171. *Siminicea*
172. *Siminoacele*
173. *Sinăuții de Jos*
174. *Sinești* (Vs) răspîndirea bazei antrop. *Sine*
175. *Sipeni*
176. *Sângeapul*
177. *Sângerii* (Is) alături de Sângeroasa (Hg) deja tratat, ilustrare a bazei descriptive *sângerul*
178. *Sârba*
179.-184. *Sârbii* (6) alături de cel din Bălășești Gl, de la supran., ilustrare a aceleiași baze antrop. sau a etnon.?
185.-187. *Slatina* (3)
188. *Slănicul Moldova/Slănicelul*
189. *Slăvuțul*
190.-214. *Slobozia* (25)
215. *Slobozia lui Ciocan*
216. *Slobozia lui Ciucă* (Gl)
217. *Slobozia lui Holban*
218. *Slobozia lui Lupașcu*
219. *Slobozia Mihoanii* (pe p. Mihoanea Fălciu)
220. *Slobozia Moscovici*
221. *Slobozia Nicăi*
222.-223. *Slobozia Nouă* (2)
224. *Slobozia Roșcâi*
225. *Slobozia Ruși*
226. *Slobozia Secătura*
227. *Slobozia Silișcani* (la Silișcani)
228. *Smaranda*
229. *Smechea*
230. *Smida Ungurenilor*
231. *Smidești*
232. *Smirea*
233. *Smizile*
234.-235. *Smârdanul* (2)
236. *Socea* (Nt)
237. *Sodolul*
238. *Sodomenii*
239. *Sofroneștii*
240. *Sohodolul* (Nt)
241. *Solca* (Roman) alături de cel din Sv deja tratat
242. *Solomoneștii* (1)
243. *Solomonii* alături de *Solomonești*, ilustrare a aceleiași baze antrop.?
244.-245. *Solonețul* (2)
246. *Solonețul Nou*
247. *Somușca*
248.-249. *Sorca* (2)
250. *Sorocenii*
251. *Spărturile*
252. *Spătarii*
253. *Spătăreștii* (1)
254. *Speia* (Vs) alături de Spieștii (Nt) deja tratat, ilustrare a bazei antrop. vechi *Speia*?
255. *Spinărarul*
256.-261. *Spinenii* (6)
262. *Spinetea*
263. *Spinii Sârboaiiei*
264. *Spiridoneștii*
265. *Spiridonia*
266. *Spânzova*
267. *Spârcocenii*
268. *Sprânceana*
269. *Sprânceni*
270. *Stahna*
271. *Stamatele*
272. *Stamatinești*
273. *Stana*
274. *Stanca*
275. *Staniștea*
276. *Stavărul / Stăvărești*
277. *Stăieștii*
278.-279. *Stăneștii* (2)
280. *Stănislăvești* (1)
281. *Stănița*
282. *Stejarii*
283. *Stejarii Mândri*
284.-290. *Stejarul* (7)
291. *Stejărișul*
292. *Sterpul*
293. *Sticlăria*
294.-298. *Stânca* (5)
299. *Stâncășeni*
300. *Stâncești*

- 301. *Stâncuța*
- 302. *Stângacii* (Tut)
- 303. *Stângăcenii* (Is)
- 304. *Stârpenii*
- 305. *Stoicanii*
- 306. *Stoieneasa*
- 307. *Stoieneștii* (1)
- 308. *Stoilești* (1)
- 309. *Stolniceni* (Bt)
- 310. *Storeștii*
- 311.-312. *Straja* (2)
- 313. *Străjeasca*
- 314. *Străjescul*
- 315. *Străjeștii*
- 316. *Străoanii* (Is) ilustrare a
aceleiași baze antrop. ca cel din Vn
deja lucrat
- 317. *Strășinești*
- 318. *Strășneni*
- 319. *Străteni*
- 320. *Strătești*
- 321. *Striești*
- 322. *Strâmba / Valea Gârbea*
- 323. *Strâmbii* (1)
- 324. *Strâmbul*
- 325.-329. *Strâmtura* (5)
- 330. *Strâmtura Mitoc*
- 331.-333. *Stroieștii* (3)
- 334.-335. *Strugarii* (2)
- 336. *Stuful*
- 337. *Stuhulețul*
- 338. *Stupenii*
- 339. *Subțireii*
- 340. *Sucenii*
- 341.-342. *Sucevenii* (2)
- 343. *Suhăneștii*
- 344. *Sulța*
- 345. *Supușii*
- 346. *Suraia*
- 347. *Surda*
- 348. *Surlele*
- 349. *Susanii*
- 350.-353. *Susenii* (4)

4. DEPARTAMENTUL DE ISTORIE LITERARĂ

Resurse umane (7, 5 norme): cu normă întreagă – 6 (din care 1 CS I, 3 CS III, 1 CS, 1 ACS), cu jumătate de normă – 3 (din care 2 CS I și 1 CS III).

Resurse umane (7, 5 norme): cu normă întreagă – 6 (din care 1 CS I, 3 CS III, 1 CS, 1 ACS), cu jumătate de normă – 3 (din care 2 CS I și 1 CS III).

A. Proiecte de cercetare din planul Academiei Române

I. Proiectul prioritar *Dicționarul general al literaturii române (DGLR)*, ediția a doua, revizuită și adăugită.

1. Va continua revizia articolelor despre autori (Remus Zăstroiu, Victor Durnea, Ofelia Ichim, Nicoleta Borcea, Doris Mironescu) și a celor despre periodice (Remus Zăstroiu) până la finalizarea DGLR. Vor fi redactate/ actualizate noi articole în funcție de cerințele comisiei de revizie (Bogdan Crețu¹, Remus Zăstroiu, Victor Durnea, Ofelia Ichim, Nicoleta Borcea, Doris Mironescu, Maricica Munteanu).

2. Se continuă completarea **Arhivei DGLR**.

a. Se continuă ancheta, direct și prin chestionare;

b. Se continuă arhivarea materialului primit.

3. **CS I dr. Victor Durnea va continua lucrul la ediția științifică *G. Ibrăileanu*, sub egida Academiei Române.**

Observații:

a. Coordonarea tuturor operațiilor pentru DGLR II revine CS I Ofelia Ichim și CS I Remus Zăstroiu (care răspunde și de coordonarea revizuirii și completării articolelor de publicații periodice din întreaga lucrare – peste 2000 de articole);

b. Operația de revizie se va face în colaborare cu departamentul similar de la Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”.

II. Proiectul departamentului *Enciclopedia scrierilor memorialistice românești (ESMR)*, coordonator Prof. univ. dr. Bogdan Crețu.

O parte dintre cercetătorii din departament (Bogdan Crețu, Șerban Axinte, Nicoleta Borcea, Amalia Drăgulănescu, Sebastian Drăgulănescu, Ofelia Ichim, Maricica Munteanu) vor lucra și la proiectul *Enciclopedia scrierilor memorialistice românești*.

În anul 2019 vor avea loc următoarele activități:

1. Completarea și definitivarea listei de intrări.
2. Documentare pentru redactarea unor articole din lista de intrări.
3. Redactare de articole.
4. Revizia articolelor.

C. – Membrii Departamentului de Istorie Literară vor participa la organizarea următoarelor manifestări științifice ale Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, la care vor contribui și cu comunicări:

a) Simpozionul național „*Memorialistica românească: între documentul istoric și obiectul estetic*”, ediția a V-a, Iași, 20 – 21 iunie 2019;

b) *România în spațiul euroatlantic: interferențe culturale și lingvistice*, a XVIII-a ediție a simpozionului anual internațional al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, organizat în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide”, Iași, 18-20 septembrie 2019.

– Cercetătorii din Departament vor participa cu comunicări la alte manifestări științifice naționale și internaționale.

– Cercetătorii din Departament, care fac parte din redacțiile revistelor Institutului, își vor continua activitatea specifică: CS I dr Remus Zăstroiu („Anuarul de lingvistică și

---

¹ Directorul institutului, prof. univ. dr. Bogdan Crețu participă, onorific, la activitățile de cercetare ale departamentului.

istorie literară” – cotate B de CNCS), CS I dr. Ofelia Ichim și CS III dr. Doris Mironescu („Philologica Jassyensia” – revistă indexată Thomson Reuters/ Clarivate Analytics, revistă BDI, cotate B de CNCS), CS I dr. Ofelia Ichim, ACS drd. Maricica Munteanu („Buletinul Institutului de Filologie Română «A. Philippide»”).

5. DEPARTAMENTUL DE ETNOLOGIE

Resurse umane (3 norme): 1 CS II, 1 CS III și 1 ACS.

A. Proiecte de cercetare fundamentală din planul Academiei Române:

I. Proiectul *Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei. Tipologii și corpusuri de texte*

1) În cadrul primei secțiuni a proiectului – *Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei* – se vor efectua anchete pe teren în patru localități, finalizate prin completări de chestionare, înregistrări sonore, fotografii; transcrierea răspunsurilor la chestionare, sistematizarea și clasificarea materialelor etno-folclorice culese de pe teren (provenite din anchete curente sau din investigațiile anterioare, nearhivate încă), completarea fișierelor geografice și tematice.

2) Pentru cea de-a doua secțiune a proiectului – *Tipologii și corpusuri de texte* – vor fi efectuate următoarele operațiuni:

- Adina Ciubotariu, *Arhitectura țărănească din Moldova. Tipologie și corpus de documente*: finalizarea etapei de redactare a studiului introductiv, pregătirea volumului pentru tipar;

- Ioana Repciuc, *Rituri și credințe populare din ciclul obiceiurilor de iarnă. Tipologie și corpus de texte*: definitivarea corpusului de texte cu cele transcrise din fonoteca AFMB privitoare la obiceiurile de iarnă, redactarea de articole tipologice, concomitent cu verificarea și completarea documentării.

3) În vederea diseminării rezultatelor obținute în cercetarea în echipă ori individuală și a promovării în mediul public a informațiilor din Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei, membrii Departamentului vor colabora cu Muzeul Etnografic al Moldovei din cadrul Complexului Muzeal Național „Moldova” și Iași.

II. Proiectul *Editarea răspunsurilor primite de B.P. Hasdeu la Chestionarul lingvistic Dotațiunea Carol I (Programa pentru adunarea datelor privitoare la limba română), mss. BAR 3418–3436 (1884 – 1902)*

- Astrid Cambose va transcrie mss. BAR 3418–3426, fotografiate și arhivate electronic în anul 2016, în vederea editării răspunsurilor primite de B.P. Hasdeu între anii 1884 și 1902 la *Chestionarul lingvistic „Programa pentru adunarea datelor privitoare la limba română (Dotațiunea Carol I)”*, mss. BAR 3418–3436.

Perioada: 9 luni – transcriere; 2 luni – documentare.

B. Proiecte de cercetare în afara planului Academiei Române:

1) un proiect național:

Adina Ciubotariu și Ioana Repciuc sunt membri în echipa sub-proiectului intitulat *Componenta etnolingvistică a identității în contextul migrației: comunitățile românofone din Europa Occidentală* din cadrul proiectului **Migrație și identitate în spațiul cultural românesc. Abordare multidisciplinară** (coordonator: Academia Română, Filiala Iași; cod: PN-III-P1-1.2-PCCDI-2017-0116), ce se va derula în perioada 2018–2020 prin intermediul instrumentului de finanțare „Proiecte complexe realizate în consorții CDI” (UEFISCDI).

C. - Membrii Departamentului vor organiza manifestări specifice, în colaborare cu alte instituții de cultură din țară sau din străinătate. Cercetătorii din Departament vor participa, de asemenea, cu comunicări la alte manifestări științifice naționale și internaționale, vor redacta și depune proiecte (ca directori sau membri ai echipei de implementare) în competiții de finanțare naționale și europene.

**Alte activități ale cercetătorilor din Institutul de Filologie Română
„A. Philippide”**

În anul 2019 vor fi organizate următoarele manifestări științifice:

1. A VIII-a ediție a workshop-ului *Lexicografia academică românească – provocările informatizării*, 23-24 mai 2019.
2. Simpozionul național „*Memorialistica românească: între documentul istoric și obiectul estetic*”, ediția a V-a, Iași, 20 – 21 iunie 2019;
3. *România în spațiul euroatlantic: interferențe culturale și lingvistice*, a XVIII-a ediție a simpozionului anual internațional al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, organizat în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide”, Iași, 18-20 septembrie 2019.
4. A IX-a ediție a simpozionului național „*Explorări în tradiția biblică românească și europeană*”, organizat de UAIC, în colaborare cu Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, 9-11 mai 2019.
5. *Academia altfel*, sesiuni de prezentare a activității de cercetare din Institut organizate la solicitarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar.
6. Manifestări organizate de Subcomisia pentru Studiarea Formării Poporului Român și a Limbii Române în colaborare cu Institutul „A. Philippide” al Academiei Române.

În anul 2019 continuă publicarea revistelor Institutului de Filologie Română „A. Philippide”:

1. „**Anuar de Lingvistică și Istorie Literară**” (redacția: Stelian Dumistrăcel, Remus Zăstroiu, Daniela Butnaru, Gabriela Haja, Luminița Botoșineanu, Ioana Repciuc), revistă cotate B de CNCS (<http://www.alil.ro/>).
2. „**Philologica Jassyensia**” (redacția: Ofelia Ichim, Florin-Teodor Olariu, Luminița Botoșineanu, Șerban Axinte, Marius-Radu Clim, Elena Tamba), indexată, din 2017, în Clarivate Analytics (fosta Thomson Reuters) – Emerging Sources Citation Index (ESCI) (<http://mjl.clarivate.com/cgi-bin/jrnlst/jlresults.cgi?PC=EX&Full=Philologica%20Jassyensia>)
3. „**Buletinul Institutului de Filologie Română «A. Philippide»**” (redacția: Luminița Botoșineanu, Ofelia Ichim, Florin-Teodor Olariu, Elena Tamba) (<http://www.philippide.ro/pages/arhiva.html>).

DIRECTOR,
Prof. univ. dr. Bogdan CREȚU

Întocmit,
CS I dr. Gabriela Haja
Secretar științific cu delegație